

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-205

25.2.2025

KNIF Trygghet Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på varmepumpe – dokumentert brudd – unntak for frost?

Da sikrede kom hjem etter noen dagers fravær, oppdaget han skade på varmepumpen. Det ble avdekket at overtrykksventilen hadde utløst grunnet for høyt trykk i varmeanlegget etter at det hadde vært svært kaldt ute. Da overtrykksventilen utløste, stanset anlegget. Ettersom sikrede ikke var hjemme ble ikke dette oppdaget, og anlegget sto uvirksomt i fire dager og anlegget fikk store frostskafer. Foretaket avsto dekning både med henvisning til unntak for skade som alene rammer elektrisk eller mekanisk innretning, maskin eller apparat, samt unntaket for frost. Sikrede var uenig i avslaget og mente at brudd på overtrykksventilen var en dekningsmessig skade, og at frostskafer oppstod i ettertid av den opprinnelige skaden. Nemnda kom til at skaden ikke var dekningsmessig og viste til at det ikke var dokumentert noe brudd, samt at unntaket for frost kom til anvendelse.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på varmepumpe.

Sikrede oppdaget skade på varmepumpen da han kom hjem etter noen dagers fravær. Han meldte skaden til foretaket som ba om en uttalelse/rapport fra firmaet som hadde vært på stedet samme dag. Av uttalelsen fremgikk det at firmaet ikke hadde sett noen åpenbar årsak til at "det har gått lekkasje på veksleren i innedelen".

Foretaket vurderte derfor skaden under vilkårspunktet for "Annen direkte skade på bygning" og avsto dekning med henvisning til unntaket for "Skade som alene rammer elektrisk eller mekanisk innretning, maskin eller apparat".

Sikrede innhentet en uttalelse fra sakkyndig S, som i e-post uttalte følgende:

Overtrykksventil har utløst grunnet for høyt trykk i varmeanlegget. Dette skyldes vær-situasjonen med meget kald værtype.

Huset trenger mer varme, anlegget øker temperatur på vannet noe som igjen forårsaker høyere trykk og overtrykksventil slår ut.

Dette har skjedd som en direkte konsekvens av den uvanlige kulden vi har hatt denne vinteren.

S utarbeidet også en kort skaderapport som anga følgende om årsak:

Overtrykksventil utløst med dertil hørende alarm forårsaket driftsstans når huseier var bortreist. Anlegget sto uvirksomt i 4 dager og fikk store frostskafer. Utetemperatur på skadetidspunktet var ca – 20 grader.

Uttalelsene fra S ble sendt til foretaket, men sikrede mottok etter det opplyste ikke svar på dette. Sikrede purret på svar og forklarte i e-post til foretaket 25.4.24 følgende:

Her er forklaring på hva som skjedde i januar med vårt varmeanlegg, slik både E AS og I og V AS fremstiller det:

Overtrykksventilen for vannet utløses og vann strømmes ut og renner ned i sluket på gulvet.

- Den direkte årsaken til dette er en plutselig bruddskade i varmeveksleren. Bruddet forårsaker at det høye gasstrykket forplanter seg til vannet og utløser overtrykksventilen for vann. Det andre som skjer er at vann kommer inn i gassledningen og føres til kompressoren i utedelen som også da får varig skade.

Bruddet i varmeveksleren er plutselig og uforståelig da levetiden til denne burde være minst 20-25 år. Service og vedlikehold på anlegget er utført.

Foretaket avsto på nytt dekning med henvisning til at skader som skyldtes frost på varmepumpen var unntatt dekning, jf. vilkårene pkt. 4.3.6. Foretaket viste også til at en varmepumpe ikke var å anse som innvendig rørledning med tilknyttet utstyr, og dermed ikke omfattet av vilkårenes pkt. 4.2.8, jf. FinKN 2024-87.

Sikrede krever dekning for skade på varmepumpe og anfører at skaden omfattes av vilkårenes pkt. 4.2.8 "Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr". Varmepumpens rørledning er innvendig. Selv om skadevirkningen har vært frost, var den direkte og utløsende skadeårsaken bruddskade som følge av for høyt trykk i overtrykksventilen. Det er fast forsikringspraksis at det er skadeårsaken som skal diktere på hvilken måte en skade har oppstått, ikke skadevirkningen.

Den opprinnelige skaden er brudd på overtrykksventilen og ikke frostska den, og frostska den oppstod i ettertid av den opprinnelige skaden. I tillegg er det skade på rør.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at skaden ifølge sikredes rapport er en følge av frost og derfor unntatt. Det er uansett ikke konstatert brudd på innvendig rørledning, kun en innvendig lekkasje i selve varmepumpen som førte til at gass og vann blandet seg sammen. Sikrede har ikke dokumentert eller sannsynliggjort en dekningsmessig skade. Det er like sannsynlig at skadene skyldes en produktfeil på pumpen da den ikke tålte -20 grader.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning av skade på varmepumpe.

Sikredes forsikring omfatter etter pkt. 4.2:

8. Brudd på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr, herunder radiator, varmtvannsbeholder/-bereder, fyringskjel, gasstank og oljetank, se punkt 3.1.

(...)

18. Annen direkte skade på bygning.

Pkt. 4.3 unntar:

6. Skade som skyldes sviktende fundamentering, materialfeil, konstruksjonsfeil, uriktig montasje, mekanisk feil, slitasje, setninger, jordtrykk, frost og tele.

(...)

18. Skade som alene rammer elektrisk eller mekanisk innretning, maskin eller apparat.

Foretaket har anført at varmepumpen ikke er å anse som "innvendig rørledning og tilknyttet utstyr", og dermed ikke er omfattet av vilkårenes pkt. 4.2.8. Foretaket viser til FinKN 2024-87 til støtte for sitt syn. Nemnda kom imidlertid i FinKN 2024-878 til motsatt resultat:

FinKN 2024-87 gjaldt lekkasje i filterhuset i en væske til vann varmepumpe. Nemnda legger her med henvisning til FinKN 2020-286 til grunn at også slike varmepumper utgjør et "eget rørsystem og ikke en del av bygningens rørsystem". Med de opplysninger nemnda nå har om slike varmepumper blir denne forutsetningen feil.

Nemnda mener ut fra dette at vilkårene er uklare, og derfor må tolkes mot foretaket som kunne uttrykt seg klarere. Tredje strekpunkt må da tolkes slik at varmepumpen må regnes som en del av "bygningens rørledning", og også slik at både indre og ytre bruddskader omfattes.

Det sentrale er at en væske til vann varmepumpe er "tilknyttet" bygningen og må likestilles med fyringskjel og oljetank. I henhold til pkt. 4.2.8 er det imidlertid *brudd* på innvendig rørledning og tilknyttet utstyr som er omfattet av dekningen. Sikrede referer i sin e-post til foretaket 25.4.24 til "bruddskade på varmeveksleren", men det er ikke fremlagt noen sakkyndig uttalelse som faktisk angir at det foreligger et brudd.

Den første sakkyndige uttalelsen uttaler at "det har gått lekkasje på veksleren i innedelen", men dette er ikke det samme som "brudd".

Rapporten fra S sier:

Overtrykksventil har utløst grunnet for høyt trykk i varmeanlegget. Dette skyldes vær-situasjonen med meget kald vær-type.

Huset trenger mer varme, anlegget øker temperatur på vannet noe som igjen forårsaker høyere trykk og overtrykksventil slår ut.

Dette har skjedd som en direkte konsekvens av den uvanlige kulden vi har hatt denne vinteren.

Heller ikke denne uttalelsen sier noe om brudd, kun at "opetrykksventil har utløst".

S har også uttalt:

Overtrykksventil utløst med dertil hørende alarm forårsaket driftsstans når huseier var bortreist. Anlegget sto uvirksomt i 4 dager og fikk store frostska-der. Utetem-p på skadetidspunktet var ca – 20 grader.

Slik saken er dokumentert kan nemnda derfor ikke se at sikrede har sannsynliggjort at skaden er omfattet av vilkårenes pkt. 4.2.8.

Vilkårenes pkt. 4.2.18 omfatter i tillegg "annen direkte skade på bygning". Bygning omfatter ifølge pkt. 3.1 "fastmontert utstyr som er vanlig for bygningens formål". Bygningsdekningen har imidlertid unntak "for skade som skyldes frost". Nemnda forstår de fremlagte uttalelser slik at opetrykksventilen slo ut da sikrede var bortreist. Dette førte til driftsstans, som i det kalde været førte til at anlegget fikk frostska-der. Disse er da unntatt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).